

FINANCIAL
TIMES
V HOSPODÁŘSKÝCH
NOVINÁCH

strany 14 a 15

**Další značka aut
v ohrožení**
Tradiční australská
automobilka Holden má
vážné problémy

strana 18

**Expanze břevclavské
potravinářské firmy**
Racio bude své cereálie dodávat
největšímu ruskému řetězci

strana 17

HN BYZNYS

www.IHNED.cz

ČEZ ↗ 567 -2,35%

NWR ↗ 60,40 +0,58%

KB ↗ 3590 +0,28%

ERSTE ↗ 614,60 +0,97%

TELEFÓNICA ↘ 283 -1,01%

UNIPETROL ↗ 172 +1,89%

Energetika

System emisních povolenek čeká krach, v ohrožení je i Temelín

**Europoslanci odmítli
plán na snížení počtu
povolenek na trhu**

**Z jejich prodeje měly
jít miliardy do českého
rozpočtu i na úspory**

Petr Lukáč
petr.lukac@economia.cz

Evropský parlament zamítl plán na záchranu systému emisních povolenek. Tento nástroj, který měl snižovat množství vypouštěných skleníkových plynů, pokud nikdo rychle neudělá, pravděpodobně zkolabuje. A Českou republiku to bude stát desítky miliard korun.

„Odmítnutí odsunutí povolenek je prodloužením agónie celého systému. Již nyní se povolenky prodávají za zlomek toho, co Evropská unie zamýšlela, a celý trh se potýká s přebytkem povolenek a velkou nejistotou,“ říká obchodní ředitel ČEZ Alan Svoboda.

System, který měl nutit podniky kupovat povolenky nebo investovat do čistých technologií, se trápí již druhým rokem. Díky krizi i možnosti převést povolenky z předešlých let mají firmy velké zásoby, a trh tak trpí obrovskými přebytky – hovoří se o 1,7 až 2,7 miliardy povolenek.

„Tzv. backloading, který evropští poslanci zamítli v těsném poměru 334 ku 315 hlasů, tak měl zrušit 900 milionů povolenek z let 2013 až 2015 a vrátit je na trh o několik let později.“

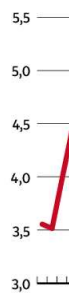
„Backloading by celkový přebytek stejně nevyřešil, problém by to jen odsunulo o několik let,“ říká expert společnosti Repower Marek Mansfeld stříbr. Je pro záchranu povolenek je třeba hlubší systémová změna.

„Šlo ale hlavně o to ukázat, že je tu jistá vůle se systémem něco udělat. Zamítnutí backloadingu usvědčilo o tom, že ta vůle mezi zeměmi EU chybí,“ doplňuje Jan Pravda z Práva Capitals. Podle Pravdy tak nyní

Emisní povolenky

Pád cen povolenek má dopad i na ČEZ (vývoj od 18. 3. do 16. 4. 2013)

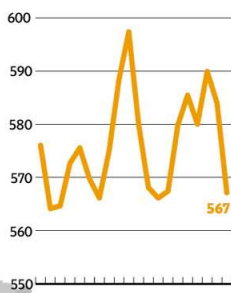
Cena povolenek
(eur/t CO₂)

Cena elektřiny na německé burze
(eur/MWh)

Akcie ČEZ
(Kč)

28
MILIARD

měl příslibený program Zelená úsporám. Peníze chtěl stát získat prodejem emisních povolenek. Jejich cena ale může spadnout na nulu, a je tak nejisté, zda bude mít stát na podporu programu finance.

900
MILIONŮ

emisních povolenek chtěl věru zamítnutý návrh Evropské komise přesunout na pozdější roky, aby tak zamezil přebytku povolenek na trhu. Ten dnes podle odhadů činí 1,7 až 2,7 miliardy kusů. Každá z nich představuje tunu emisí oxidu uhličitého (CO₂).

můžeme čekat pomalý kolaps či agónii celého systému, kdy se budou ceny povolenek blížit nule.

A souhlasí s ním i další. „V současné době je přebytek na trhu tak obrovský, že by se dva roky i děle nemusely povolenky vůbec prodávat,“ říká Milan Hudák z Virtuse Energy. On sám odhaduje budoucí cenu povolenek na mizivých 0,01 až 0,1 eura za tunu CO₂. Evropská komise přitom pro motivaci firem do čistších technologií počítala s 20 a více eury za tunu.

Ceny elektřiny padají

Pro většinu dotázaných bylo zamítnutí přesunutí povolenek překvapením. Postavili se proti němu většinou pravici evropští poslanci včetně české ODS. Zamítnutí řešení je dobrou zprávou pro „špinavou“ energetiku – například pro uhelné Polsko, které proti dražším povolenkám dlouhodobě bojuje.

Koho se kolabující systém a nulové ceny povolenek určité čítknou, je česká pokladna a investice do šetrných budov. Z aukcí v letech 2013 až 2020 státní plánovaný výčet mezi 40 a 120 miliardami korun. Polovina z peněz měla jít do státního rozpočtu, druhá polovina (minimálně však 28 miliard korun) na program Zelená úsporám. Kolik peněz a jestli vůbec nějaké finance tímto směrem potече, dnes nikdo neví.

Spátnou zprávou je hlasování i pro ČEZ. Trhy totiž na zamítnutí reagovaly poměrně razantně. Ceny povolenek klesly ze 4,90 na 3,15 eura za tunu CO₂. Na německé burze, kterou kopírují i ceny v Česku, klesla na historické minimum i cena elektřiny – o více než eura na 39,65 eura za MWh. A jelikož je výroba elektřiny střežím zdrojem příjmů i pro ČEZ, padaly i jeho akcie. Během včerejška o necelá tři procenta na 567 korun.

Díky levným povolenkám ale ČEZ ztrácí i dvě důležité konkurenční výhody. Jednak měl povolenek díky nižší výrobě přebytky a mohl je prodávat, v rámci vyjednané výjimky měl ale dostat další povolenky i výměnou za investice do ekologizace. „Přišli jsme tak bohužel o to, co se zdálo jako velký benefit pro výchozí evropské energetiky, které se mohly stát mnohem čistšími,“ říká Svoboda.

Nepřímou se ale můžou levné povolenky promítnout i na dostavbu Jaderné elektrárny Temelín. Hlavní výhodou jádra, ale i plynu a obnovitelných zdrojů měla být oproti špinavým zdrojům právě absence povinnosti platit za vypuštěné emise. Ta teď padá i v Evropě bude nejnepříhodnější opět páliť uhlí.

Uhlíková dan?

Nyní je otázka, co bude dál. Návrh nyní putuje zpátky do výboru

pro životní prostředí, kde ho zkouší upravit.

„Velkou sancí na jeho schválení už ale nevidím. Začíná se spíš hovořit o jiném řešení – uhlíkové dani. Ale pokud nebyl schválen backloading, tak tomu příliš nevěřím,“ říká i Barbora Hamžlová z Centra pro dopravu a energetiku.

„Daně jsou ale vždy nepopulární. Hlasování lze ale vnímat i pozitivně. Téměř polovina europoslanců je pro nějaký krok směrem k záchraně povolenek, to je podle mého dobrý základ pro další jednání,“ říká Svoboda.

Europoslanec Pavel Ploč z ČSSD, který ve výboru pro životní prostředí působí, zatím k dalšímu vývoji příliš hovořit nechce. „Určité podáme upravený návrh. Co ale bude dál, jaká podpora bude, to je ve hvězdách. Počkáme, až se uklidní vášně a emoce, a pak uvidíme,“ říká.

★ Cesty

ROMANA
ŠITNERA

A bude více letadel?

Na setkání s tatarským prezidentem padl zajímavý dotaz. Uvažuje ministerstvo průmyslu a obchodu o tom, že by z Prahy do Kazaně létalo více letadel?

Uvažuje. Ministr Martin Kuba už dokonce mluvil se svým protějším na ministerstvu dopravy, jestli by přímých letů mezi Českem a Tatarstánem nemohlo být víc. A že zájem – politiký – tu je. Protože více letadel prohloubí naše vztahy s Tatarstánem.

Vzpomněl jsem si, jak jsem se zabýval historií ČSA a narazil jsem na zavedení letu z Prahy do Dakaru. Letadlo tehdy muselo nepřistávat v Marseille a v Tangeru, ale politici si od toho slibovali posílení vztahů s rozvojovým Senegalem.

Uzavřené nebe je svého druhu státem podporovaný kartel, který udržuje ceny letenek vysoko a je jedním z důvodů, proč ČSA ještě existují.

Jenže tehdy byla jiná doba. V letecké dopravě panovala jistá forma globálního kartelu, který udržoval ceny poměrně vysoko a na služby včetně leteckých řádů se nelehle došlo jako dnes. Českoslovenští soudruzi obchodníci potřebovali studenty, senegalští soudruzi studenty potřebovali na univerzitě, aby se ušetřily valuty, které by se jinak musely platit kapitalistickým dopravci.

Jenže – ač se může zdát, že ta doba pomínila – i dnes může aktivita ministra rozhodovat. Aby mohl letadlo mezi Českem a Ruskem vést leták, musí se na tom obě země dohodnout. Vše funguje ještě podle starých pravidel takzvaného uzavřeného nebe – což je svého druhu státem podporovaný kartel, který udržuje ceny letenek vysoko a je jedním z důvodů, proč ČSA ještě existují.

Nyní létají spoje do Kazaně každou sobotu. Podle rezervací ního systému jde o poměrně vytížený linku s vyššími cenami letenek, a prostor pro případné navýšení frekvence i tak pravděpodobně je. Takže uvidíme, na čem se ministři dohodnou.

Stavebnictví

Skanska už má 60 regionálních center, plánuje jich dalších dvacet

Tomáš Čížek
tomas.cizek@economia.cz

Nečtější zakázky rozlišovat na větší a menší, podle nich existují jenom dobré a špatné. Kvůli nedostatku velkých státních zakázek oznámila před časem stavební společnost Skanska pro Českou a Slovenskou republiku vstup do regionů. Aktuálně jí funguje zhruba 60 regionálních center, postupně by se Skanska chtěla dostat až na číslo 80.

„Naše zkušenosti jsou zatím dobré. Byl to logický krok v tom smyslu, že když nemáte velké zakázky a podstatě ani žádné nejsou k dispozici, tak musíte svůj byznys dělat jinak,“ uvedl pro HN generální ředitel společnosti Skanska Dan Ťok. Místo někdejších čtyř obchodních ředitelů divízi by mělo pro firmu shánět zakázky 80 zaměstnanců z regionálních center. „Tím pádem bychom měli pokrýt mnohem větší portfolio zákazníků,“ očekává Ťok. Někteří odborníci varují, že Skanska svým vstupem do regio-

nů pokrývá trh, když menšími lokálními firmami „bere práci“. Podle Ťoka je to nesmysl. „Takhle to nevnímám. V době boomu šly menší firmy do větších zakázek a taky se tomu nikdo nechtěl. Na trhu přece není rozdělení, kdo má právo na kterou práci a co má dělat. Rozhodně nechceme nikoho znížit,“ zdůrazňuje šéf Skanska. Tento model podle něj firma aplikuje všude v Evropě, hlavně ve Skandinávii. „A my si myslíme, že by bylo dobré zavést ho také u nás,“ je přesvědčen.

DO REGIONŮ Chceme pokrýt mnohem širší okruh zákazníků, tvrdí šéf Skanky Dan Ťok. FOTO: JIŘÍ NOVÁK

Ani v případě, že bude opět k dispozici větší objem veřejných zakázek, se Skanska z regionů stáhnout nechtěla. „K tomu určitě nedojde. Chceme praktikovat to, čemu se v angličtině říká bread and butter business. Prostě každý den nosit zakázky. A vytvořit systém, který následně jede jako mašina, a už ho nemusíte příliš kontrolovat. Management se pak může soustředit na větší zakázky a vymýšlet určitá technická řešení,“ dodává Ťok.

Rozhovor, strana 16

Aktuální kurzy

ČZK/EURO
25,870

ČZK/DOLAR
19,696